1846.

VLISSINGSCHE COURANT.

Woensdag 9 September.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Advertentien worden geplaatst à 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

NIEUWSTIJDINGEN.

ITALIE.

Men schrijft uit Rome, 22 Augustus, aan de *Univers*: In Rome, in den kerkelijken staat en in geheel Italië, spreekt men niet meer dan over *Pius IX*, en over de hoop, die hij inboezemt. Zijn naam heeft eene betooverende kracht. Onlangs waren twee Romeinen van de overzijde van den Tiber met elkander in twist geraakt, en stonden gereed, met het mes in de hand op elkander aan te vallen, toen een voorbijganger hen gewaar werd en hun toeriep: « Hoe, zoudt gij zoo gaan vechten en het hart van den Paus bedroeven? Hij heeft aan de opstandelingen vergeving geschonken, en zoudt gij nu zulke kleinigheden niet kunnen vergeven? Komaan, omhelst elkander, en *Viva Pio nono!*" « Hij heeft gelijk, zeiden de twee strijders, laat onze oneenigheid vergeten zijn."

DUITSCHLAND.

LEIPZIG, den 30. Augustus. Sedert gisteren avond woedde een gevaarlijke brand in onze stad, en eerst op het oogenblik dat ik dit schrijf (half 12 ure des morgens) houdt het gelui der brandklok op. In eene bergplaats van terpentijn-olie en vitriool en dergelijke stoffen, welke zich in een achtergebouw van het hôtel de Pologne op de Hainstrasse bevindt, barstte de brand uit. Tot 10 ure toe hoopte men denzelven aldaar nog meester te zullen worden, doch toen kreeg de vlam lucht en rigtte nu eene geweldige schade aan in het kwartier, gelegen tusschen de markt, de Hainstrasse, de Katharinestrasse en de Bruhl. Onder meer andere gebouwen, die zwaar beschadigd zijn, zijn onder anderen het hôtel *de Pologne* en *de blaauwe Star* van binnen geheel uitgebrand. Ongelukkig zijn onderscheiden menschen, die onledig waren met blusschen, deels om het leven gekomen, deels zwaar gewond. Officieel zijn 5 dooden en 9 gewonden opgegeven. (*Alg. Ztg.*)

KEULEN, den 1. September. Te Hanover en in den omtrek heerscht sedert de eerste dagen van Augustus een epidemische buikloop, die weinig huisgezinnen verschoont, zeer snel in zijnen voortgang is en reeds vele sterfgevallen veroorzaakt heeft.

BELGIE.

ANTWERPEN, den 5. September. De ongerustheid wegens het mislukken der aardappelen, welke door de ongegronde of overdrevene geruchten verspreid werd, begon tot bedaren te komen, en men zag reeds met vreugde eenen overvloedigen en onbevlekten oogst te gemoet. Thans schijnt het, dat men op nieuw begint te vreezen. Is dit met regt of ten onregte? Zijn de aardappels inderdaad weder met de ziekte aangetast, gelijk een brusselsch dagblad zulks beweert, of is de bevreesdheid, die men daaromtrent gevoelt, ongegrond? Dit zal ons de toekomst leeren.

De berigten die ons uit de verschillende streken toekomen, zijn van zeer verschillenden aard. Sommigen beschrijven de ziekte als op nieuw zoo dreigend als het voorgaande jaar; anderen bepalen zich bij de bewering, dat slechts het loof een weinig aangerand is, maar dat de aardappel zelf ongeschonden is gebleven.

In Holland, waar alle vrees ook reeds geweken was, schijnt het, dat men op nieuw voor de ziekte beducht is. In Noord-Braband heeft men groote schade aan de plant bemerkt; te Middelburg zijn, ten gevolge der aardappelziekte in Zeeland, de erwten bijna een gulden per mud hooger verkocht. Uit Ierland verneemt men, dat geheel den oogst met eene volle vernieling getroffen is.

Wij hopen, dat even als het hier te lande geschied is, ook in deze geruchten veel overdrevens zal bevonden worden. Wat de kwaal in Belgie betreft, vermeenen wij te mogen beweren, dat dezelve niet zoo groot is, als men het voorgeeft, en wij zijn zelfs geneigd om te gelooven, dat zij niet bestaat; vooral niet in onze provincie.

Hetgeen aanleiding kan gegeven hebben tot de onrustwekkende geruchten waarvan wij hier boven spreken, is welligt de gedeeltelijke verderring van het loof der plant. Maar is dit wel iets waar men veel gewigt moet aan hechten? Door de onheilen van voorleden jaar, is men zeer achterdenkend geworden; men is gelijk een persoon, die vreest door een ziekte aangevallen te worden, en die zich onophoudelijk inbeeldt dat hij er de voorteekens van gewaar wordt; of gelijk iemand die, des nachts door schrik bevangen, het minste gerucht dat hij zich verbeeldt te hooren, of soms inderdaad hoort, aan het bijwezen van dieven toeschrijft. Zoo ook met de aardappels; indien men voor de kwaal niet bevreesd was, zoude men waarschijnlijk geen aandacht verleenen, aan eenige ligte bedervingen, die ongetwijfeld in de vorige jaren ook bestaan hebben.

Hoe het ook zij, wij zijn van gedachte, dat het onnoodig is zich op voorhand al te zeer te verschrikken, ofschoon wij ook vermeenen, dat men de in omloop zijnde geruchten niet te zeer moet in den wind slaan, maar zich tegen eene mogelijke, hoewel niet waarschijnlijke mislukking van een oogst in bereidheid stellen. (*Antw. H.*)

— Te Heyst (West-Vlaanderen) bespeurde eene waschvrouw, dat haar iedere week een gedeelte van het goed ontbrak, hetwelk zij te bleeken legde, en ontdekte eindelijk, dat hetzelve door eene harer koeijen werd opgevreten! Indien de zaak waar is, mogen de natuurkundigen bij de klassen van vleesch-, visch-, vrucht-, wortel- en insektvretende dieren nu ook die der lijnwaadvreters voegen.

NEDERLANDEN.

ARNHEM, den 5. September. Eergisteren passeerden hier weder per stoomboot komende uit Duitschland, ongeveer 400 landverhuizers, koers zettede naar Amerika. Ook een groot aantal onzer inwoners maakt zich gereed om tegen het volgend voorjaar, onze stad en hun vaderland te verlaten en in een nieuw werelddeel datgene te zoeken wat hun naar hun inzien hier ontbreekt.

HELDER, den 5. September. Heden morgen is alhier tusschen de zeehoofden gevangen eene buitengewone groote zeebaars, wegende ongeveer 100 ponden.

— Gisteren is den op Z. M. schooner *Banda* dienende matroos *L. K.........* op het oogenblik, dat hij zoude worden afgestraft met de boeijen aan, over boord gesprongen en verdronken.

GOES, den 3. September. Men verneemt, helaas! dat de gedolvene winteraardappelen alhier zich over 't algemeen niet goed houden. De vroege soorten blijven vrij goed.

— Als eene bijzonderheid kan men melden, dat in eenen tuin alhier, een druivenboom, waarvan men reeds vele en goede vruchten heeft gehad, thans voor de tweede male bloeit en vrucht belooft.

— Onder den titel: *Landverhuizing, of waarom bevorderen wij de Volksverhuizing en wel naar Noord-Amerika en niet naar Java?* (1) hebben de bekende Predikanten *Brummelkamp* en *van Raalte* een boekje in 't licht gegeven, dat de meeste aandacht en belangstelling verdient. In het eerste gedeelte: *Een woord aan het Nederlandsche volk*, schetsen zij naauwkeurig den treurigen maatschappelijken, staatkundigen, godsdienstigen en zedelijken toestand van ons land en betoogen op eene bondige wijze de noodzakelijkheid om het vaderland, het « ongelukkige land," waar men « gebrek en verdrukking" lijdt, te verlaten, en elders het noodige levensonderhoud en vrijheid van godsdienst en onderwijs te zoeken. Vervolgens worden de gronden uiteengezet, waarom eene kolonisatie op eigene bezittingen in Oost of West onmogelijk is gemaakt en men genoodzaakt wordt zich in den vreemde, naar Amerika, te begeven, waar alles zich even voordeelig aanprijst.

« Over de West," zeggen ze, « zal het thans wel niet noodig zijn te spreken — en de Oost? Behalve onoverkomelijke stoffelijke bezwaren, die bij eene verhuizing naar en eene vestiging in Amerika niet in die hooge mate, en grootendeels in het geheel niet bestaan, is ook Java « voor den Nederlander zoo gesloten als het vaderland bezwarend." Ginds in onze Koloniën, « waar hetzelfde gouvernement, dat hier eigendunkelijk handelt, oppermachtig regeert," bestaat nog oneindig minder burgerlijke en godsdienstige vrijheid. Het gebeurde met den heer *van Vliet* en den bisschop *Grooff* is een sprekend bewijs.

Wij lezen hier verder, dat de Predikanten *Heldring* en *Scholte* een onderhoud hebben gehad met den Minister van Koloniën, en bij de regering hebben aangedrongen « om den gang der volksverhuizing naar de Nederlandsche Koloniën te rigten, door vrijheid, wegbaning en voorregten te verleenen." Met betrekking tot Java ontvingen zij een *afwijzend* antwoord. « Z. Exc. noemde *Ceram* en *Ubi* (!!!), met belofte dat hierover geschreven zou worden." — « Op Java — niet op *Ceram* of *Ubi* of *Borneo*, of wat men ook noeme," zeggen de schrijvers, « waar men niet weet, wat men er zal ontmoeten, of waar men slechts met het zwaard in de hand, de daar wonende *Alfoèren* zou kunnen verdringen; of waar men eene prooi zou kunnen worden van de wilde dieren der aarde, of een slachtoffer van de ongezondheid van het klimaat."

De hoop op eene gewenschte kolonisatie in onze overzeesche bezittingen, speciaal op Java, kan men als nu voor geheel vervlogen beschouwen; ten gevolge waarvan Ds. *Scholte* dan ook besloten heeft om zelf mede te verhuizen naar Noord-Amerika.

Vervolgens vindt men in dit werkje eene op goede gronden steunende aanprijzing van Amerika, aan diegenen, welke derwaards wenschen te vertrekken, en niet geheel en al van middelen ontbloot zijn. (2)

Het tweede gedeelte bevat *een brief aan de Christenen in de V. Staten van Noord Amerika*, behelzende eene schets van den toestand der kerk, het burgerlijk onderwijs, de regeerwijze, zoo hier te lande als in onze overzeesche bezittingen, de ontoereikende middelen van bestaan, door overdrevene concurentie, te hooge belastingen enz., een en ander aantoonende als de oorzaak om vaderland en Oranje te verlaten en zich in hun midden neder te zetten; eindigende de brief met eene dringende uitnoodiging om de aldaar reeds gevestigde en nog aan te landene Nederlandsche christenen met raad en daad te ondersteunen.

In de derde plaats komen in dit werkjen een *drietal brieven* voor van reeds gevestigde Nederlanders; twee van landbouwers uit Winterswijk en de laatste van den voormaligen schoolonderwijzer te Nede in het Graafschap Zutphen. Dezelve bevatten verschillende bijzonderheden, betreffende den overtogt, de levenswijze in Amerika, prijzen van levensmiddelen enz., verdiensten van den arbeid, den staat van kerk en onderwijs, de regeringsvorm enz., 't welk alles den lust tot verhuizing hier te lande moet opwekken.

Eindelijk worden onze landgenooten, in een *naschrift*, ten ernstigste gewaarschuwd tegen verhuizing, zonder de noodige inlichtingen, of buiten de gemeenschap der Kolonisatie, en worden daaromtrent eenige nuttige wenken gegeven.

Na de lezing van dit boekje en na een en ander overwogen te hebben, zijn wij tot de overtuiging gekomen, dat, hoe verderfelijk de landverhuizing naar den vreemde inderdaad voor het vaderland moet beschouwd worden, men onze

---

SLAPEN OF STERVEN.

(Een verhaal.)

Het onweder was afgetrokken, het was een verkwikkelijke zomer avond geworden. Doctor C. zat in zijn prieel en zijne oogen rustten, met de kalmte eens wijzen, op het heerlijke vergezigt, dat daar voor hem uitgebreid lag. Hij had zijn Plato, waarin hij gelezen had, weggelegd, en verkwikte zich in de schoonheden der natuur.

Op verren afstand stond het door den bliksem ontstoken huis van een welgezeten wijngaardenier in volle vlam. De dikke witte rookwolken stegen statig ten hemel op, en in het uitgestrekte dal weêrgalmde het gelui der noodklokken, die de hulp van de omliggenden inriepen.

Doctor C. had reeds voorlang al zijne bedienden met zijnen omzigtigen en vluggen pleegzoon Alban aan het hoofd, hun ter hulp gezonden. Hij was alleen met zijne dochter Theodora achter gebleven.

« Hoe hard zijn die kortzigtigen thans er voor gestraft, dat zij in dwaze zorgeloosheid mijn raad, zich van een goedkoopen en gemakkelijk op te rigten bliksemafleider te voorzien, hebben verworpen; nu treft hen alleen des hemels toorn, terwijl de geheele omstreek de zegeningen van het onweder geniet.

Inderdaad had doctor C. door zijne onvermoeide aansporingen het zoo ver gebragt, dat de geheele omstreek van bliksemafleiders voorzien, en hierdoor sedert jaren geen huis door den bliksem getroffen was geworden.

De bevallige Theodora trad thans de kamer binnen en nam tegens haren vader plaats.

« Ik heb slaapplaatsen gereed gemaakt," zeide het meisje. « twee kleine kamers en eene groote zullen het geheele huisgezin wel bergen."

« Goed, mijn kind," zeide doctor C., terwijl hij met welgevallen zijne blikken op het bloeijend gelaat zijner dochter liet rusten. Hij streelde haar de wangen, toen een ruiter de laan van hun landgoed kwam oprijden, bij den stal afsteeg, en zich naar hen toespoedde.

Het was Alban, een rijzig, krachtvol jongman, van een openhartig, innemend voorkomen.

« Goddank!" riep hij driftig. « Het huisje is naar den duivel, maar niemand heeft eenig letsel bekomen, en al de inboedel is gered. Wij kwamen juist ter regter tijd."

Theodora had hem met verheugde blikken aangestaard, plotseling echter riep zij verschrikt uit:

« Om 's Hemels wil, wat deert u, uwe hand? . . . ."

« Is een weinig verzengd," zeide de jongeling lagchend. « Toen ik het jongste kind, dat men in de haast en ontsteltenis vergeten had, uit de kamer haalde, sloeg de vlam rondom de wieg heen, waarin het lag. Het is van geen belang."

Terwijl doctor C zijne dochter gelastte het noodige tot een verband te halen, vervolgde Alban tot zijnen pleegvader: « Morgen vroeg moeten wij eene wandeling gaan doen, vader. Gij zult er u in verheugen, als gij ziet, hoe, na deze lange droogte, dit onweder planten en bloemen verkwikt heeft."

Middelerwijl was ook de eigenaar van het afgebrande huis met zijn gezin op het landgoed des doctors aangekomen. Hij werd door dezen ter zijde genomen.

« Hier," zeide de edelmoedige C., « hier hebt gij eenig geld, om in uwe eerste behoeften te voorzien. Het hout om uw huis weder op te bouwen, benevens huisvesting tot het voltooid is, bekomt gij van mij, onder voorwaarde, dat gij het dak met pannen en niet weder met riet laat dekken." Haastig verwijderde hij zich, om den dank van den aangedanen man te ontgaan.

« Hoe gelukkig is hij, die in staat is, anderen wel te doen," zeide Alban des avonds onder den maaltijd. « Zonder groote opofferingen hebt ook gij, mijn vader, thans weder een geheel gezin gelukkig gemaakt. Hierin ligt de ware zegen der tijdelijke goederen. Daarom is de gierigheid ook eene ware misdaad."

« Er bestaat geene misdaad, mijn kind," antwoordde doctor C. ernstig « Ieder zondaar is slechts ziek, en verdient ons medelijden, nimmer onze veroordeeling, onze haat. Ik houde mij overtuigd, dat er geene wandaad bestaat, hoe ontzettend zij ook in den eersten opslag schijnen moge, die niet, zoo zij tot in de kiem nagespoord werd, zoo al geene verdediging, dan toch eenige verontschuldiging verdiende."

« Altijd was deze schoone stelregel weldadig voor mijn hart," antwoordde Alban met aandoening, « en daarom doet het mij bitter leed, dezen op de onlangs op Falkenstein gepleegde misdaad niet te kunnen toepassen Ik heb er wel eens over nagedacht, wat toch hier op de aarde wel de zwaarste zonde zou zijn en allerlei afschuwelijkheden zijn voor mijne verbeelding opgestegen, Goddank, het waren slechts droomen, maar thans is werkelijk eene misdaad gepleegd, waarbij de verbeelding te kort schiet."

Doctor C. werd opmerkzaam, en Alban verhaalde verder:

« De graaf van Falkenstein, de geesel zijner onderhoorigen, en helaas onze buurman, heeft gisteren zijn ouden vader niet laten slapen en niet laten sterven, alvorens deze hem gezegd had, waar hij zijn testament nedergelegd had, hetwelk alleen aan den rentmeester en den predikant bekend was. In dit testament namelijk was ook een legaat gemaakt aan den zoon uit 's graven tweede huwelijk, van wien niemand weet, of hij leeft, en waar hij zich ophoudt. Er heeft een tooneel plaats gegrepen, waarbij ieder gevoelig mensch het bloed in de aderen moet verstijven. De verwilderde zoon heeft zijnen zieltogenden vader gefolterd op eene wijze, gelijk alleen de geslependste snoodheid deze kon uitdenken. De oude Falkenstein leed in de laatste weken aan eene bijkans onafgebroken slaapzucht. Het monster van een zoon vreesde, dat hij uit dezen slaap ligt in den dood kon overgaan, en ging hiernaar te werk met zijne folteringen. Hij rukte den afgematten zieltogenden grijsaard met alle bedenkelijke kwellingen uit iedere sluimering, dwong hem, voortdurend wakker te blijven, en ontrukte door deze duivelsche martelingen hem het geheim. Vruchteloos smeekte de oude man hem, om een rustig uur om in te sterven; tweemaal vierentwintig uren heeft die foltering geduurd, en toen de grijsaard deze niet langer kon wêerstaan heeft hij met een bloedend hart en onder vervloeking van zijn beul, hem

landgenooten het vertrek naar een ander, beter land, in hun materiëel en zedelijk belang, niet mag ontraden. Wij zouden er echter eene gewetenszaak van maken, om, zoo als sommigen doen, hoewel met de beste bedoelingen, hen onze Nederlandsche Koloniën ter vestiging aan te prijzen. Van Nederland naar deszelfs buitenlandsche bezittingen te trekken, beschouwen wij als van *Scylla* naar *Charibdis* te vervallen: van den regen in den drop, zoo niet nog erger.

Wij houden het er voor:

Oost, West,
Noord-Amerika 't best! (*Kal.*)

(1) Te Amsterdam, bij *Hoogkamer* en *Comp.*, 1846, 2e druk, Prijs ƒ 0,25.

(2) Zie omtrent het plan der Kolonisatie: *Aanmerkingen betrekkelijk de landverhuizing naar Noord-Amerika*, voorkomende in het werkje van Ds. *Scholte*: *De roeping der rijken in betrekking tot de armen. Een woord over Colonisatie.* (Te Amsterdam, bij *Hoogkamer* en *Comp.* 1846 Prijs 10 Cent.), waarin men ook vele nuttige raadgevingen en inlichtingen vindt.

GEMENGDE BERIGTEN.

Als men in Engeland aantoont dat door de kuipery der grooten iemand tot een ambt bevorderd is, dan wordt hy terug geroepen en uit die betrekking ontslagen, nog zeer onlangs heeft dit plaats gehad met den heer David Pollock, tot opzigter te Bombay, op zulk eene wyze bevorderd. Gelukkig het land waar de opperste magt diergelyke misbruiken dus verbetert!! — Te Gend zyn de goederen van 300 belastingschuldigen in beslag genomen en werden by executie verkocht, niemand wilde er op bieden, en het koste groote moeite om het gemeen te beletten oproerige demonstratien ten uitvoer te leggen. — De Haagsche Nieuwsbode pruttelt sterk tegen de toenemende landverhuizing; maakt de emigranten bang voor de zielverkoopers, de groote zee, en de nieuwe wereld, waar zy zyn overgelaten aan God! Dat die menschen er buiten 't bereik zyn van kuipers en deurwaarders, controleurs, visiteurs, commiezen die 't laatste kluifje uit den pekel halen, wordt met studie verzwegen. — De acte van beschuldiging tegen H.H. ooyevaren en een aantal anderen, tuk op meelachtige zelfstandigheden, als koren of andere granen, zelfs meel, ja brood, dus ware hongerhalzen uit het vorstelyk 's Gravenhage en Delft, waar de asch der vorsten van Oranje vergaderd wordt, vindt men in 't HB. No. 4613. Met gespannen verwachting ziet men deze procedure, na een vol jaar voorbereiding, te gemoet. (1) *— De Yacht-club gaat een roeikorps oprigten, waarin alle jongens, oud of jong, zullen worden opgenomen, met uitzigt op admiraal?*

(1) De volksbewegingen hadden plaats den 20-22 Sept. 1845.

MENGELINGEN.

Wij vestigen de bijzondere aandacht op twee te Middelburg dezer dagen uitgekomen stukjes over den Zeeuwsch-Duitschen-Spoorweg. Belangrijk zijn deze beide geschriften wegens de historische en statistieke opgaven en berekeningen, waarop dit plan is gebouwd, de vermoedelijke voordeelen, welke er uit zullen voortvloeijen, begrooting der kosten dezer onderneming, zijnde niet minder dan ƒ 42,193,153, (welke gelden door Engeland zullen verschaft worden) van opbrengst en ontvangsten, berekend op ƒ 5,769,278 's jaars, 't welk alzoo gaaf eene rente van meer dan 8 pct. belooft; voorts wegens de opgave der te vervoeren handelswaren, staat van het bedrag der in- en uitvoeren in en uit Nederland, uit en naar andere rijken, met welke het handel drijft, opgave der doorvoeren. (alleen uit Groot-Brittanje wordt jaarlijks door Nederland voor meer dan 129 millioen guldens waarde naar het noorden van Europa gevoerd), eindelijk wegens rapporten van deskundigen en uittreksels uit buitenlandsche bladen.

Zeer behartigenswaardig, zijn de korte beschouwingen van den Heer Dronkers over het belang der onderneming zoowel uit een staatkundig als handelsoogpunt beschouwd voor verschillende rijken, bijzonder voor Engeland. Duitschland en geheel Nederland, niet alleen voor Zeeland, Noord-Braband en Limburg. (voor welke er voordeelen bij groote nijverheid en inspanning kunnen ontstaan) maar ook voor de beide groote handelsteden van Zuid- en Noord-Holland. Vooral kleint de redenering ten voordeele van dezen weg, ontleend uit de pogingen, die men in Belgie aanwendt voor den grooten Luxemburgschen Spoorweg, die het handelsvervoer met den Rijn zou ten onderbrengen, zoodat het van belang is op andere wijze eerder en goedkooper aan den Rijn te komen, en daartoe is deze weg geschikt aan de monden der Schelde beginnende, waar dezelve eene haven heeft, zoo als er thans nog geene op het vaste land van Europa bestaat.

Wij besluiten onze aankondiging met eene korte mededeeling van het gevoelen des Engelschen ingenieurs Rennie.

«Het land, waardoor de Vlissingsch-Middelburgsch Venlo- en Maastrichtschen spoorweg loopt, naar die gedeelten welke ik gezien heb beoordeelende, is buitengewoon gunstig voor den aanleg van eenen spoorweg, daar het meerendeels vlak is en de hellingen naar het hoogere gedeelte zoo flaauw zijn, dat het de locomotive kracht zeer weinig, zonder het zelfs voelbaar zij, zal aandoen.

Deze Spoorweg zal aan den Nederlandschen handel zijnen ouden luister hergeven, als brengende dit Rijk in onmiddellijk verband met alle in Duitschland, Belgie en Frankrijk reeds bestaande of ontworpen ijzeren wegen; door denzelven zal Middelburg zijne oude welvaart herkrijgen, en Vlissingen in een ander Venetië herschapen worden."

Het schadelijke van het »vliegenpapier" betoogd.

In de *Groninger Courant* leest men:

Sedert eenigen tijd ziet men niet alleen in ons gewest en in onze stad, maar in ons geheele vaderland meer en meer gebruik maken van eene zekere soort van papier, bestemd en in zekere mate ook geschikt tot het dooden van insecten, bepaaldelijk van de gewone vliegen. Men weet dat dit papier gekleurd en voorzien is van drie kruisjes, benevens de woorden: «Dood aan de vliegen," en dat het klaarblijkelijk uit Duitschland in ons land wordt ingevoerd.

Reeds zonder nader onderzoek zoude men wel kunnen en moeten veronderstellen, dat eene stof, geschikt tot het dooden van insecten, ook ligtelijk nadeelig zoude kunnen zijn voor den mensch, inzonderheid voor kinderen. Het was dan ook niet te verwonderen, dat eene der geneeskundige Commissien in Zuid-Holland (ik meen de stedelijke te 's Gravenhage) voor eenigen tijd het publiek in haar gewest heeft oplettend gemaakt op dat papier, als bevattende inderdaad ook voor den mensch schadelijke zelfstandigheden.

Aangezien nu dat papier dagelijks meer en meer schijnt in gebruik te komen, en men het op tafels en op andere plaatsen in woonkamers en dergelijke vertrekken ziet liggen, onder het bereik van kinderen, zoo achten wij het allezins doelmatig en noodig, onze medeburgeren onder het oog te brengen, dat het bedoelde papier in zóó hooge mate gevaarlijk is, dat het in een door goede staats-geneeskundige wetten bestuurd land niet behoorde geduld te worden. Immers blijkens de door den heer VAN ANKUM alhier en mij genomene proeven, is het werkzame bestanddeel van dit papier niets anders dan Arsenikzure potasch, waarbij het papier door stroop zoet is gemaakt. De hoeveelheid rattenkruid, waarmede dat papier is doortrokken, is zeer aanzienlijk, en reeds bij het bezigen van een zeer klein stukje dezes papiers verkrijgt men, door het scheikundig onderzoek, op verschillende wijze ingesteld, eene veel sterkere werking dan men zoude verwachten. Dit zal men gemakkelijk begrijpen, wanneer men bedenkt, dat b. v. twee vierkante Ned. palmen van het door ons onderzochte papier, — hetwelk waarschijnlijk nog niet eens tot de meest verzadigde soort behoorde, — 66 milligrammen zwavel-arsenik gaven, hetwelk gelijk staat met ruim 53 milligrammen acidum arsenicosum, of gewoon wit rattenkruid. Hierbij komt nog, dat het rattenkruid, in den vorm waarin het zich op en in het onderhavige papier bevindt, oneindig gemakkelijker oplosbaar is, dan in zijnen gewonen staat.

Men zal alzoo wel doen, met geheel af te zien van het gebruik dezes papiers, of althans met alle mogelijke voorzorgen te nemen, ten einde elk ongeluk, bepaaldelijk met kinderen, voor te komen; — welke ongelukken te eerder zouden kunnen plaats hebben, omdat het papier een' zoeten smaak heeft. Moge deze wenk strekken ter voorkoming van onheilen, die hieruit zoo ligtelijk kunnen ontstaan. — En ook hieruit blijkt al weder hoe dringend noodzakelijk het is, dat de reorganisatie onzer geneeskundige wetten plaats hebbe, aangezien toch de Staat, ook vooral met betrekking tot het laten debiteren van rattenkruid en rattenkruid bevattende stoffen, thans op verre na niet beantwoordt aan eene zijner grootste verpligtingen: het voorkomen, zoo veel slechts eenigzins mogelijk is, van onheilen en misdaden.

Groningen, den 21. Augustus 1846. L. ALI COHEN.

ADVERTENTIEN.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 8 September. Sedert den 5. dezer zijn alhier ter reede gekomen.

Voor Antwerpen bestemd

De Merkuur, G. T. Duwel, Providentia, P. W. Ahrens, beide Riga, hout; Anna Dorothea, A. N. Faster, Riga, rogge.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van deze reede naar gezeild.

Eensgezindheid, G. N. van Duinen, Avontuur, Tobina, H. G. Lenger, St. Petersburg, beide ballast.

Van Gend gezeild:

Helena, H. Permien, Temperantia, L. B. Jansen, beide ballast, New-Castle.

Van Brussel gezeild:

De 3 Gezusters, P. H. Weij, ballast, Avontuur.

Van Vlissingen gezeild:

The Mary, J. E. Sharp, ballast, New-Castle.

Stads-Poorten.

Opening des morgens ten 4 ure.
Sluiting des avonds « 8 «

Finale sluiting. De Waterpoorten ten 9 ure en de Rammekens- en Duinpoort ten 10 ure.

---

de plaats genoemd, waar het testament lag. Terwijl zijn zoon derwaarts ijlde, om het in zijn bezit te nemen, was de oude graaf gestorven."

Doctor C. huiverde, en Theodora bedekte haar gelaat. Alban vervolgde met drift:

«Ik ben nog minder verontwaardigd over de wandaad van den roekeloozen jongen graaf, van wien men niets beters verwachten kon, dan over de laaghartigheid van al de dienstboden, die zulk eene schandaad tijdelijk konden aanzien, zonder den woestaard dit te beletten. Al ware ik de laagste knecht, en al zou het mijn eigen verderf zijn, ik zou mijn eigen heer bij zulk eene misdaad ter neder geveld hebben. Waar alle heilige wetten der menschlijkheid en der natuur overtreden worden, kunnen geene burgerlijke wetten mij verhinderen, van mijn natuurregt gebruik te maken. Thans vroeg ik mij zelven: wat zal de wrekende vergelding voor zulk eene daad zijn?"

«De geregte straf zal hem niet ontgaan, mijn zoon," antwoordde doctor C. ernstig.

«In de eeuwigheid gewis niet," hernam Alban met vuur, «maar het doet mij leed, dat ik den misdadiger hier op aarde niet reeds getuchtigd kan zien."

«Spoedig genoeg zal het bewustzijn zijner wandaad zich bij hem openbaren," zeide doctor C. kalm.

«Bij ieder ander zou dat het geval zijn," hernam Alban, maar niet bij Falkenstein. Hij is verstaald in boosheden, en kent geene wroeging; bovendien zijn zijne schanddaden van dien aard, dat de wereldlijke regter geen vat op hem heeft."

—

Den volgenden morgen zat doctor C. in zijne studeerkamer, toen zijn bediende met eene zonderlinge houding in het vertrek trad, en hem mededeelde, dat de graaf van Falkenstein hem verlangde te spreken.

«Wie?" vroeg doctor C. verbaasd, en zijne ooren wantrouwende, want sedert jaren lag hij met den graaf, zijn twistzieken buurman, in een voor hem zeer onaangenaam regtsgeding, terwijl deze alle voorwaarden tot schikking altijd hardnekkig had geweigerd.

«Graaf Falkenstein," herhaalde de bediende, «ik heb hem in de bezoekkamer gelaten."

Doctor C. schudde zijn hoofd, en stond op, om den onverwachten gast te ontvangen. Zoodra hij binnentrad, kwam de graaf hem met eene minzaamheid, die echter zigtbaar gedwongen was, met haastige schreden te gemoet.

«Mijn waarde doctor," riep hij uit, «hoe gelukkig acht ik mij thans onze langdurige oneenigheden op eene vriendschappelijke wijze te kunnen beslechten. De grillen van mijn vader zaliger waren eenigste oorzaak, dat dit niet reeds veel vroeger geschied is. Na het sterven van den eigenzinnigen ouden man heb ik het als een mijner eerste pligten beschouwd, u de hand tot verzoening te bieden."

Doctor C, aan wiens oog eene zekere onrustige spanning van den graaf niet ontsnapte, verborg den tegenzin, waarmede hij hem ontving, en hoorde van hem het aanbod tot bijlegging der geschillen zwijgend aan.

«Zoo als ik zeg, doctor, vervolgde de graaf, na nog veel en haastig gesproken te hebben," gij hebt carte blanche; ik ben den twist reeds lang moede geweest. Bepaal de betwiste punten geheel naar uw eigen goedvinden, en wees verzekerd van mijne volkomene toestemming. En nu geen woord meer over deze onaangename zaak.

Hij bragt het gesprek thans op andere onderwerpen, en stelde den doctor een wandeling door het park voor.

Nog altijd kon doctor C. het raadselachtige gedrag van zijn bezoeker niet begrijpen. Dat dit alles slechts strekken moest, om tot iets anders te geraken, scheen hem zeker. Het kwam hem telkens voor, alsof Falkenstein iets op het hart lag, daar hij niet voor uit durfde komen. De geneesheer, die niets goeds vermoedde, bleef de grootste omzigtigheid en eene deftige beleefdheid in acht nemen.

Langen tijd hadden beide reeds gewandeld, de meest verschillende onderwerpen waren bij hen ter sprake gekomen. Falkenstein verstond uitnemend de kunst, een gesprek belangrijk te maken, en zelfs kleinigheden van eene belangwekkende zijde te beschouwen. Met een enkel woord slechts maakte hij ter loops van den dood zijns vaders melding. Herhaalde malen echter bemerkte doctor C., hoe de graaf iets, wat hij scheen te willen zeggen, op de lippen als het ware bestierf.

Doctor C. had wijn laten brengen; met eene drift, die zijne welgemanierdheid niet zou hebben doen verwachten, sloeg de graaf verscheidene glazen naar binnen. Reeds begon de geneesheer, die zijn tijd ongaarne verbeuzelde, het gesprek te vervelen, en hij wenschte hartelijk, dat de graaf mogt vertrekken, toen deze hem plotseling, als bij toeval, vroeg:

«Gelooft gij aan droomen, doctor?"

De geneesheer zag hem vragende aan. De graaf vervolgde:

«Als een verstandig man zult gij mijne woorden belagchelijk vinden; maar ik heb een zonderlingen droom gehad, - lach mij vrij uit, doctor - die mij bijkans een weinig bijgeloovig zou kunnen maken."

«Ook droomen komen van God," antwoordde C. ernstig.

«Ba," hernam de graaf, «zeg liever gewrochten eener verhitte verbeelding, geesten van den wijn, zeepbellen."

«Hoe was uw droom?" vervolgde de doctor, zonder op de spotternij van den graaf te antwoorden.

«Och," hervatte Falkenstein, met eene gedwongene vrolijkheid, «lach vrij, waarde doctor, dat een man van de wereld, een hoveling, een vrijgeest, zoo als ik, zich door eene hersenschim vrees heeft laten aanjagen."

«Daarvoor beware mij God," antwoordde de geneesheer, «ik behoor wel niet tot die dweepers, die in alle droomen eene beteekenis zien, maar nimmer zal het in mij opkomen, met datgene, wat uit het raadselachtige, verborgenste zieleleven ontspruit, te spotten. Maar mag ik vragen, waarin uw zonderlinge droom bestaan heeft?"

De graaf was blijkbaar in eene ernstige stemming, hoe veel moeite hij zich ook gaf, zich zoo vrolijk en onbekommerd voor te doen, als mogelijk was. (Vervolg hierna.)

TE VLISSINGEN, BIJ A. W. VAN BIEREN.